

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83-177
PODUREDNOSTV:
34135 Trst, Vico delle Rose, 7 - Tel. 414646

Letna naročnina, Italija . . . Lir 10.000
Letna inozemstvo » 15.000
Letna inozemstvo, USA dol. 18
Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XXXI. - Štev. 16 (1549)

Gorica - četrtek, 19. aprila 1979 - Trst

Posamezna številka Lir 200

KAJ JE ČLOVEK ?

Današnjemu človeku radi očitamo, da pozablja na smrt in na to, kar ga čaka po smrti. A žal današnji človek le pregost pozablja na življenje samo. Vsakdanji dogodki nas na to pozabljujost vedno znova opozarjajo.

Kaj pomeni človek današnjemu človeku?

Kot kristjani se moramo resno vprašati, koliko smo zares braniliči življenja: v svojih lastnih družinah, v svoji okolici, na delovnem mestu.

Odkod toliko nasilja, grobosti, nezaupanja, strahu?

Odgovor je zelo preprost: ker se premašimo zavedamo vrednosti človeškega življenja in vrednosti samega človeka.

BOZJA ZAMISEL

Stavek: »Pomni, človek, da si prah in da se v prah povrne« najdemo v prvi Mojzesovi knjigi, kjer pisec v svoji močni pesnitvi pripoveduje, kako je Bog prvega človeka zaradi greha kaznoval. Tako pravi Bog človeku:

»V trudu se boš živil od zemlje vse dni svojega življenja. Trnje in osat ti bo rodiла, in vendar boš moral poljsko zelišče jesti. V potu svojega obraza boš užival kruh, dokler se ne povrneš v zemljo, ker si vzet iz nje; zakaj prah si in v prah se povrneš.«

Ko te besede zaskrbljeno premišljujemo, ne smemo pozabiti drugih, ki so tudi v Mojzesovi prvi knjigi. Pisec pripoveduje z jezikom tedanjega časa in tedanje miselnosti, kako je Bog človeka ustvaril. Tako pravi: Bog je rekel: Naredimo človeka po svoji podobi in sličnosti. Naš gospoduje ribam morja in pticam neba, živini in vsem zverem zemlje in vsej laznini, ki lazi po zemlji. In Bog je ustvaril človeka po svoji podobi, po božji podobi je ustvaril, moža in ženo ju je ustvaril.

Človek je torej božja podoba, po božji volji vladar sveta, ker ima razum in svobodno voljo. Še bolj upravičeno gospoduje svetu, ker je v njem iskra nadnaravnove luči. Ta božja podobnost je v človeku zavobila še večji sijaj po Kristusu, po njegovem odrešenju. Ta božja podobnost še posebno izzareva v vsakem človeku, ki hodi za Kristusom, ki živi v milosti kot pravilni božji otrok.

To je torej človek, to je njegova slika, kakor jo povzemamo iz božjega razdoblja. A kolikokrat so ljudje v teku zgodovine na vse to pozabili? In morda danes še rajši pozablja kakor v preteklosti. Kaj narediti? Kako temu odpomoći?

ZADNJI KONCIL O SMISLU ZIVLJENJA

S temi in podobnimi vprašanji se je skušal soočiti tudi drugi vatkanski cerkevni zbor, ki je 7. decembra 1965 izdal pastoralno konstitucijo o Cerkvi v sedanjem svetu. V prvem delu tega dokumenta stojajo pred nas velika, prostrana vprašanja: Kaj je v Kristusovi luči smisel človeka in kakšna je njegova poklicnost na zemlji? Kakšno vrednost ima človekova dejavnost ne le s stališča izboljševanja zemeljskega življenja, temveč tudi pod vidikom večnosti? Ali ima človekova neprestani napor kaško pozitivno vrednost, ki ustreza odrešitvenemu božjemu načrtu?

Na ta vprašanja odgovarja prvi del omenjene konstitucije, kjer so vsa razmisljanja usmerjena na človeško osebo. Govori namreč o dostojuštvu človeške osebe, o človeški osebi sredi človeške skupnosti in o človeštvu kot občestvu oseb sredi vesoljstva in končno še o nalogi Cerkve do vsega tega.

Stalna značilnost, ki prihaja vedno do izraza pri teh razmišljajih, je zanimanje za človekov položaj v svetu in s tem tudi za odprtost za svet. Iz vsega preveva ne le izrazit humanizem, ampak tudi zavesten optimizem, kakršen pristnemu krščanstvu pravzaprav mora biti lasten.

Vsaka človekova dejavnost, razvijajoča se v skladu z redom, katerega hoče Bog, stvarnik narave in vseh njenih zakonitosti ter vrednot, je nekaj dobrega in pomeni uresničevanje poslanstva, ki ga je Bog človeku zaupal že od začetka. Ta človekova

dejavnost pa je stalno ogrožena od greha, ki jo hoče oropati njenega lastnega smisla in vrednosti, tako da potem ta dejavnost postane vir prepirov in seme mnogotrega gorja.

POMEN CERKVE ZA ČLOVEŠTVO

Zato je potrebno, da božja milost in luč razdoblja ljudi odrešujejoča od temeljnega zla, ki je greh, in omogočata izpolnjevanje njihovega poslanstva. In tukaj stopi pred nas Cerkev, ki je v vsej svoji celoti, tudi v tistih svojih članih, ki se ukvarjajo z najbolj posvetnimi posli, poklicana, da posreduje človeku odrešujočo in prenavljačo Kristusovo milost in luč razdoblja.

Danes, ko se je človeštvo napotilo proti humanizmu novega kova, ki se izraža v najrazličnejših miselnih odtenkih, v raznih ideologijah in privlači množice in posameznike, se zdi krščanski imperativ ljubezni izredno sodoben in pomemben. Humanizem, kjer človek gleda na človeka in narod na drug narod skozi preobrazujočo lečo Kristusove osebne.

Koncil se je zavedal novega mesta, ki ga je zavzel človek v sodobni družbi in potruje, da je temeljni zakon človeške polnosti, in za to tudi preobrazbe sveta, nova zapoved ljubezni. Tistim, ki verujejo v božjo ljubezen, Kristus zagotavlja da je pot ljubezni odprta vsem ljudem, in da trud, ki ga vložimo v to, da se uresniči univerzalna ljubezen, ni zaman.

Papež Pavel VI. je takole komentiral ta odločitev: »Cerkev teži k temu, da človeka postavi v ospredje, ga spoštuje in mu da je zavest njegove veličine; ne ponizuje ga, ampak povzdigne, ne uspava ga, temveč prebuja k zavesti njegovega dostojaštvu, nikoli ga ne podcenjuje — in kako bi mogla? — temveč ceni in ljubi, se sklanja k njemu, kakor Jezus, ki je apostolom noge umil, kakor svetniki, ki so znali objemati gobave in prikljenjene na posteljo. Ljubezen je tista svetla vloga, h kateri je Cerkev poklicana zato, da pripelje človeka do njegovega polnega razvoja.«

In če bi sedaj vprašali papeža Janeza Pavla II., kaj bi on povedal? Od vsega začetka svojega pontifikata vedno znova poudarja in ponavlja, da je človek odlična božja stvar, središče vsega svetovnega določanja in zato poklican, da v svetu tako živi in ravna, kakor to določata božji načrti in zakoni.

DR. LOJZE ŠKERL

Papeževe besede za veliko noč

Na veliki petek zvečer se je sv. oče Janez Pavel II. udeležil križevega poto v rimskem koloseju in nosil križ od prve postaje do štirinajstje. Na koncu pobožnosti je imel kratke govor, v katerem je primerjal trpljenje preganjanih kristjanov s Kristusovimi mukami. Med drugim je dejal: »Ko gledamo ta križ, se spominjam bratov v veri, ki so predmet preganjanja in zapostavljanja na raznih krajev sveta. Čutimo se dolžne opozoriti na trpljenje teh Kristusovih pričevalcev pred vestjo vsega človeštva, ki zahteva spoštovanje človeške osebe.«

Pobožnost križevega poto je v direktnem prenosu sledilo 25 držav Evrope, Azije in Afrike. Seveda so bile odsofone države vzhodne Evrope.

Na veliko noč se je zbral po časopisnih vsteh na trgu sv. Petra kar 400.000 oseb.

Med njimi je bilo tudi nekaj tisoč udeležencev Odbora za življenje, mir in razorozitev.

Na pobudo tega odbora, v katerem je zelo aktivен veljak radikalov Pannella,

je bil organiziran za letošnjo veliko noč laični pohod, ki se je začel na Kvirinalu, kjer je udeležence sprejel tudi predsednik republike Pertini, končal pa na trgu sv. Petra. Da bi razgibal v Italiji javno mnenje v korist 17 milijonov nedoraslih otrok, ki vsako leto umrjejo zaradi lakote, je Pannella pred mesecem dni pričel gladovno stavko, ki jo je prekinil na veliki četrtek. »L'Osservatore Romano« je ta boj proti la-

EVROPA IN EVROKOMUNIZEM

Po novih poteh v stare tirnice?

ENOTNOST V RAZLIČNOSTI

Odkar sta namreč Hruščev in Tito podpisala leta 1955 v Beogradu dogovor o nevmešavanju v politične in ideoleske zadave posameznih komunističnih strank ter pravico vsake od njih do lastne poti v socializem; odkar je Nikita Hruščev leta 1959 na 21. kongresu KP ZSSR izjavil, da v komunističnem gibanju »ni nad- in podrejne«, ampak samo »enake in samostojne partije«; odkar je Leonid Brežnev leta 1976 na vrhunskem srečanju evropskih partij v Vzhodnem Berlinu poudaril načelo, da »v svetovnem komunističnem gibanju ne obstaja kako vodilno središče; odkar obstaja torej ta »enotnost v različnosti«, ni nobenih opor za domnevo, da zavojajo evrokommunisti v odnosih do Moskve kako krivo vero. Nasprotno, če bi Moskva hotela predpisovati zahodnoevropskim partijam, kaj naj delajo in kako naj se obnašajo, bi grobo kršila veljavne medsebojne dogovore.

Eurokomunisti so potem takem zvesti učenci Lenina, ki je svojim tovarišem dovedoval, da »bo revolucija v Italiji potekala drugače kot je v Rusiji«, in zato da »bi bilo smešno, če bi našo (rusko) revolucijo imeli za nekakšen ideal za revolucije v drugih deželah«. Lenin je zagotavljal

Močan potres na črnogorski obali

V velikonočnem jutru, točno ob 7.20 se je zamajala zemlja črnogorskega primorja. Potresni sunek, ki je imel svoje središče v morju blizu pristanišča Bara, je trajal izredno dolgo: 1 minutu 6 sekund (leta 1976 v Furlaniji 58 sekund) ter je imel jakost 9. stopnje po Mercallijevi lestvici.

Potres je zajel zlasti Boko Kotorsko od pristanišča Zelenika do mesta Kotor (70 % porušen), znano turistično mesto Budvo vse do Bara in Ulcinja, v Albaniji pa še obmorski mesti Skader in Leš. Mrtvih je že nad 100 oseb, v Albaniji 35. Brez strehe ostalo 80.000 ljudi. Potres je doživel tudi Tito, ki se je pretekle dni mudil v svoji vili Igalo blizu Hercegnovega. Po

potresu je hitro odpotoval v Beograd.

Potres je naredil veliko škode turizmu, saj so porušeni mnogi hoteli (samo v Budvi pet) in si je težko misliti, da bodo mogli že javljeni turisti v poletju dobiti primerarna stanovanja. Zeleznica Beograd-Bar je poškodovana na več mestih, enako obmorska cesta ter cesta Bar-Titograd. V pristanišču Bar je valovanje morja zagnalo ob pomol tovorno ladjo »Cars« iz Trsta in jo močno poškodovalo.

Svojevrstno avanturo so doživeli tudi tržaški izletniki, ki so v organizaciji potovalne agencije Aurora napravili avtobusni izlet v Dalmacijo. Potres jih je presenetil v sami Boki Kotorski. K sreči so že zapatili hotel, kjer so prenočevali, ter bili zbrani na trgu ob svojem avtobusu. Poleg prestanega strahu se jim ni ničesar neprijetnega zgodilo. Srečno so dosegli Dubrovnik in nato svojo pot nadaljevali proti severu.

V Jugoslaviji težave s preskrbo

Italijanski tisk prinaša novice, po katerih naj bi imeli v Jugoslaviji težave s preskrbo prebivalstva. Začelo je primanjkovati po trgovinah blaga za široko porabo. V Beogradu ni masla, skoraj cel mesec ni bilo niti kave, zmanjkuje tudi mleka in boljših vrst mesa. Primanjkuje nadalje tudi nafta, plinskega olja in premoga za ogrevanje stanovanj ter plina za gospodinjstva.

Težave nastajajo tudi v proizvodnji, težko je s cementom, železom, apnom, opko ter nadomestnimi deli za poljedelske stroje. V trgovinah je težko nakupiti tudi gospodarske stroje, stekleno in lončeno posodo, skratka, po uradnih izjavah naj bi primanjkovalo okrog dva tisoč proizvodov.

Zaradi pomanjkanja bencina so močno omejili promet osebnih vozil. Osebni avtomobili ne bodo smeli voziti izmenoma vseko drugo soboto in nedeljo ter ob ponedeljkih in četrtkih.

V Jugoslaviji se medsebojno kosajo rasten in plač. Inflacijo sprožajo tudi silne izgube v podjetjih, o katerih so sedaj začeli prvi poročati v tisku in sicer z načeloma podjetja in tudi zneska izgube, izkazane v letnih sklepnih računih. Po splošnih predvidevanjih pa ta ukrep ne bo imel začelenih učinkov, zakaj glavni vzroki so v neurejeni gospodarski politiki ter v ne dovolj jasnih določilih o samoupravljanju v podjetjih.

bratskim partijam, da »se ne bo nikoli zahtevalo, da suženjsko posnemate Ruse«. Zato naj si prihranijo utvare, da je treba moskovske resolucije »obesiti kot svete podobe na zid in pred njimi moliti«.

Pod takimi pogoji ne pomeni tudi ogrritev od sovjetskega modela socializma ter njegova kritika nikakega odpada od komunističnega odrešivenega nauka. Ce nameč komunisti prilagodijo svojo politiko dejanskim razmeram v njihovih lastnih deželah, jim to zagotavlja večji politični uspeh kot pa so ga imeli v času popolne pokorčine Kremlju, do preloma med Stalinom in Titem leta 1948.

SOVJETSKI MODEL OSTAJA OSNOVNA SMERNICA

Naj je pa kritika evrokommunistov do povojav v komunističnih državah na Vzhodu še tako močna, ohranijo vendar poglavito stališče: sovjetski socialistični model je načeloma le boljši od zahodnih demokracij.

Tako vodja španske partije Santiago Carillo: »Ker je sovjetska država odstranila kapitalistično lastnino, je s tem ustvarila nove materialne pogoje za nastop razvitejšega socializma.« Ali pa vodja italijanskih komunistov Enrico Berlinguer: Socializem v Sovjetski zvezji je »vodil ustvarjanju družbenih in gospodarskih pogojev in do splošnega moralnega in družbenega vzdušja, ki je v bistvenih vidikih višje kot pa na Zahodu.« Mogoče je bilo potrebno zato celih deset let tj. do 28. septembra 1976, preden se je italijanska partija dokopala do spoznanja, da je bilo zatretje madžarske vstaje leta 1956 »kruto in slepo«.

»POSEBNE RAZMERE«

Upoštevati pa je treba ne nazadnje tudi dejstvo, da po zatretju vstaj na Poljskem, Madžarskem, Vzh. Berlinu, po vkorakanju na Češkoslovaško, po tolikih krštvah obljubljene pravice do lastnih poti v socializem, evrokommunistom tudi ni preostalo drugega kot priklučiti se zboru kritikov in protestnikov proti sovjetskemu socializmu. To so terjale od njih prav »posebne razmere« v zahodnih državah in »dejansko vzdružje« nasproti nasilnim dejanjem Sovjetov ter zavračanje take vrste »bratске pomoči, če niso hoteli utrpeti na vojnih še večjih izgub.«

Te »posebne razmere« v njih lastnih deželah so evrokommuniste nagnile tudi k posebnemu izražanju, da pripisujejo vsa ta nasprotja samo socialistični praksi Sovjetske zvezze in ne klasičnemu političnemu izrazu leninizma. Pojem človečanskih pravic uporablja v duhu zahodnih demokratičnih pojmovanj in nasproti krštvam le-teh v Sovjetski zvezzi. Pri tem pa opuščajo izrazoslovje razrednega boja, zato da volivci ne bi prestrašili.

DIKTATURA PROLETARIATA ALI NADVLADA DELAVSTVA

ŠOLA IN DELO

Prestopili smo v tretje, to je zadnje tremesečje šolskega leta, ki se tako bliža svojemu zaključku.

Z drugo trdomeščeno oceno se že kažejo za vsakega gojenca znaki, bo izdelal do poletja, jeseni, ali pa bo sploh moral ponavljati. Je to trenutek, ki smo ga gojenci, starši in profesorji dolžni proučiti do vseh podrobnosti.

Zdravniki vam lahko ugotovi zdravstveno stanje, šola pa vam z oceno gojenca predči njega intelektualno in moralno stanje, njegova spremnost, nezmožnosti, neškodnost, šibkosti in vseh vrst nedostatkov.

VAŽNA SKRB TAKO STARŠEV KOT VZGOJITELJEV

Razumno in brez izgube časa je treba vsemu temu odpomoči. Šola in starši se moramo sporazumeti in vzajemno določiti sredstva, kako odpomoči. Če starši ostanejo brezbržni in se pravočasno ne zanimajo, je vsaka prevzoja nemogoča. Najažnejše nam mora biti proučitev otrokovih zmožnosti in spoznanja njegovih nagnjenj, spremnosti, do katerih izpopolnitve mu moramo pomagati.

Ena sama stvar pa je povsem ponesrečena in človeški družbi škodljiva — prisijenost do nečesa, za kar kdo nima poklica. Vsi stanovni so enake časti vredni, ker vsak predstavlja v socialni uredbi naroda in človeštva to, kar je obroček v verigi. In če samo en obroček odpove, veriga ni več cela, pač pa gre na kose.

Vsakdo ima kako posebno zmožnost in veselje do česa. Če so te njegove zmožnosti in nagnjenja zdrava, pustimo ga, da si svobodno voli svoj poklic, ker le tako se bo uveljavil in bo splošno koristil. Starši ne smemo otroku nicesar vsiliti. Zgrešena je misel: »Moj otrok mora biti vse nekaj več kakor sem jaz,« po stanu, obleki, premoženju, družbi itd.

Važna skrb nam mora biti, da bo otrok pridobil potrebno znanje in se znal obnašati, in da če tega ni dosegel, da je vsak darovan ali izprošen red gola prevara. Tak zadosten red ne koristi ne gojencu ne staršem.

TREBA JE ISKATI VZROKOV

Ce opazimo, da se naš otrok ne navzame onega vedenja, kakršno edino bi bilo pričakovati, ce ne opazamo napredka v splošnem znanju, ce se otroku ne prikaže vedenje močnejša volja in veselje ter zanimanje za delo, za razne čednosti in ideale, potem so to znamenja, da ni vse v redu in treba je takoj iskati vzrokov.

Vzroki pa so lahko različni. Treba jih je pretreći skupno s profesorji, s šolo, kateri smo svojega otroka zaupali. Pri tem moramo biti oboji obojestransko iskreni, odkritosrčni, saj je to naš skupni interes.

Treba je preučiti v prvi vrsti celodnevno zaposlitev učenca; kaj dela ob posameznih urah doma, v šoli, na vasi, v družbi itd. Neuspeha je včasih kriv prekratek delovni urnik, drugič nevolja, nezanimanje, nedelavnost, koncentracija duha v nečem drugem, ki nima s šolo ali delovnim programom nobenega stika.

Ce pomislimo, kako umišljajo vplivajoče na nas odrasle nagnjenja do raznih strast, razvad, potem si lahko predstavljamo, kako pogubonosen vpliv ima vsaka takratna težnja na mladino. Zato je glavno, da znamo najti zdravila proti tem boleznim družbe, primerno zaposlitev otroku, da pozabi na prestopok in vzljubi, kar je dobro.

Prva skrb nam torej mora biti, da bodo otroci zrastli poštemi, zdravi, nepokvarjeni, delavljivi, značajni, zavedni, verni, človekoljubni in šele v drugi vrsti do kako vloških položajev v družbi se bodo povzpeli.

S tem ne mislim, da je mladini dovolj nekaj razredov osnovne šole; izobrazba naj bo čim bolj široka, a nikdar vsiljena.

IZBIRA POKLICA

Ni prvenstvenega pomena, kako bogat bo, kako razkošno bo oblečen, kako udobno stanovanje bo imel moj otrok, kakšne diplome, koliko dote in koliko materialnih sredstev. Glavno je, da bo v stanu, do katerega se bo povzpel po svoji volji in zmožnosti, srečen in zadovoljen, družbi korist.

Ce je delo, ki si ga izvolimo po našem sru in poklicu, nam je življenje kot srečen dan, ce pa so nas do nekega stanu in dela prisilili, potem je delo za nas kazen in čutimo se nesrečni, ker nimamo več osebne svobode.

Vaši otroci so sedaj ravno v spolno razvojni dobi in ravno ta čas je za izbiro poklica načrtev. Menjuje se ne samo fizični izraz iz otroka v mladeniča-mladenko; menjava se tudi okus, nagnjenja. V tem nekaj mesecev se nam otrok povsem preustroji; ne spoznamo ga več! Bližje pri-

den, veden — postal je površen, maloren; bil je živ, porezen, nemiren — postal je umirjen, resen, možat, preudaren.

To je doba, v kateri mladina izbira svojo nadaljnjo življenjsko pot. Zato bi bilo do te dobe napačno zahtevati od mladine strokovno popolnost in odločitev. Prenaporno bi bilo zanjo, če bi jo siliš k izvršiti strokovnih del.

Naša šola je v tem oziru dobra, ker ne zahteva dovršenega dela. V tej starosti naj se mladini nudi samo priložnost proučevati delo in zaposlitve stoterih socialnih ustanov in jim predložati, kakšne fizične in duševne zahteve ima vsak stan, kake prednosti in zaprte stvari na naše zdravje, kakšen je urnik dela, zaslugek, možnost zaposlitve, stalnost dela, socialne dobrine, ki jih določeni poklici nudijo itd.

Ročno delo mladine v tej dobi ima velikanski pomen, ker na njegovi podlagi ustvarimo osebno pobudo, okus, zmožnost, spremnost. Z ročnim delom se učenec počne tak kot v resnicu je. Ko ga pa sprašujemo, ni nikoli povsem iskren, je nezupen, skriva svoj okus in se hlini, češ da mu je predmet všeč, ko se pa v resnicu z njim le dolgočasi in mu je zoprnil, čuti do njega odpor. Nehote ga vrgnjamo v hrančini.

S psihološkega vidika moramo zaposlitve ločiti v strojne in ročne zaposlitve po delcev in kolektivom, v seriji in take, ki zahteva osebno pobudo, okus, umetniško obliko, izvirnost, hitrost za doumevanje, izvršitev, natačnost, držnost, pogum, prisotnost duha, prožnost v odločjanju, prežir nevarnosti itd., ter znati vzporediti zahteve stanu, zmožnosti in nagnjenje mladega človeka.

Upoštevati je tudi specializirano delo, ki toliko več zahteva, kolikor se množijo industrije in krči čas njih proizvodnje. Za dobro specializacijo je potrebna dolga doba od treh do sedem let.

Kogar veseli in ima možnost zriniti se do prave specializacije, tak ima seveda potem v življenju vedno boljši položaj od navadnega delavca.

Morajo biti pa tudi navadni delavci, ker sicer proizvodnja ne teče. Zato, kdor ne ljubi poglobitev pri spolnitvi, je bolje, če ostane dober delavec nego slab specialist.

PET DEJAVNIKOV

Ukvarjate se gotovo vedno z vprašanjem: »Kaj bi bilo boljše za mojega otroka? Kdo naj prouči, kaj bi bilo za otroka najboljše?«

1. Otrok sam po svojem srcu in nagajenjih.

2. Starši z njih nasveti, napotki in priporočki — podpora.

3. Profesorji s prikazovanjem dela in zahitev raznih poklicev.

4. Kak strokovnjak v poklicu, za katerega se otrok ogrevá.

5. Zdravnik s svojimi ugotovitvami na otroku.

Ne obstaja torej le problem: kako otroka spraviti do zaslужka. Važnejši je drugi: dati mu delo, ki zahteva gori navedenih pet dejavnikov. Za dober uspeh je pa še važno to, v čigave roke pride otrok, da se bo izučil svoje stroke. Otrok je kot mlado drevesce, potrebuje močno oporo voditelja, ki nudi dobre in zdrave vzgojne smernice, razumevanje za prilagoditev delu, polno razumevanje mladine. Biti mora dober, nepristranski ocenjevalec izdelkov in misli mladega človeka. Tako bo iz njega ustvaril strokovno oblikovan osebnost, tj. delavec, kulturnika, ki ga bo družba spoštovala, cenila in ljubila.

H. MOČNIK

»Nevarna razmerja«

Pisatel Jože Brejc, ki objavlja svoja dela pod imenom Jože Javoršek, je konec leta 1978 izdal knjigo »Nevarna razmerja«, ki je takoj pošla. V knjigi se večkrat dotakne Edvarda Kocbeka, katerega mislenu krogu je pripadal kot krščanski socialist do zmage revolucije v Sloveniji.

Javoršek prikaže Kocbeka kot človeka, polnega strahu, ki v vrhu OF ni upal niti z besedico obsojati dejanj, ki »niso bile več samo napake, ampak so že mejile na hudo delstvo«. Kocbek pa je »samo zdihoval kot verna duša v vicah in zmajeval z glavo. Nekajkrat se je res ojunačil in izjecljal nekakšne protestne stavke. Resnici na ljubo pa naj bo povedano, da so bili ti stavki podobni otročjem blebetanju, kot če kdo npr. v pravljiči sreča leva pa mu pravi: »Ti si pa hud, kajne? Saj me ne bo požrl, kajne?« in nato zbeži.«

Ko Javoršek tako predstavi Kocbeka, zapisa na str. 72: »Jesen leta 1945 je Edvard

Glas staronaseljenca iz Argentine

Danes priobčujemo pismo Slovence staronaseljenca. Tako označujemo tiste, ki so se v Argentini naselili pred drugo svetovno vojno. S tem jih ločimo od novonaseljencev, ki so prišli po veliki večini iz ideoloških vzrokov v Argentino po letu 1948. Staronaseljeni so novonaseljence sprejeli z nekim nezaupanjem, ker jih je levica propaganda očrnila že pred njih prihodom — in tako je ostalo v mnogem do danes. Prav pa je, da zvemo tudi za mnenje enega iskrenih slovenskih staronaseljencev.

Tu v Argentini gre bolje kakor v inozemstvu o nas mislijo. Članek N. Hladnika v Katoliškem glasu o svetovnem nogometnem prvenstvu v Argentini je bil res zanimiv. Prav tako vrsta člankov M. Š. »Na obisku pri Slovencih v Argentini.«

Ugovarjal bi le trditvi glede slovenskega »Jugoslovanskega podpornega društva Triglav« (napačno rečeno Jugoslovanski dom Triglav). Pisce pravi, da naši potomci nimajo čuta za slovenstvo. Morda so to izjeme. V društvu je slovenska šola, žal pa se je mnogi ne morejo udeleževati, ker so obremenjeni s študijem na argentinskih šolah. So tudi tečaji za srbohrvaščino, toda v društvu se izven šole govorijo slovensko in španško. Folklorni ples, ki jih izvajamo, so tako iz Slovenije kot iz drugih jugoslovenskih republik. Tamburaši

22. decembra 1978 smo v društvu odprli bazen za kopanje. Ob tej priložnosti je po več letih molka spet nastopil društveni pevski zbor. Tamburaši in folkloristi nastopajo tudi izven društva na raznih dobrodelnih festivalih v župnjah in šolah.

Nekateri o delovanju našega društva skriviljeno poročajo, npr. da v društvu cerkveni pevski zbor ne sme imeti vaj. Resnica pa je, da so bili prejšnji prostori prodani, zasili v novi zgradbi pa za tako dejavnost še niso primerni. Sedaj imamo vaje v cerkvi sv. Rafaela, kar je za večino pevcev še bolj pri rokah kakor pa v društvu. Zbor je nastopal pri praznovanju druge obletnice unesnitve podobe svetega Matere božje v omenjeni cerkvi. Peli smo Vodopivčevu latinsko mašo »In honorem s. Vincentii de Paulo«. Zbor povojnih zdomcev »Gallus« je praznoval 30-letnico svojega obstoja z dobro izvajanim koncertom.

»Katoliški glas« mi prihaja v roke po dobroti novonaseljenca. Tako sem na tekočem z dogajanjem v primorskih krajih.

F. Č.

■ Italijanske oblasti so izgnale češkoslovaškega vojaškega pribocnika majorja K. Klusa, ki je bil v Italiji od januarja 1976 in dodeljen češkoslovaškemu veleposlanstvu v Rimu. Kluz je vohunil zlasti po južni Italiji in zbiral podatke o italijanskih in NATO vojaških oporiščih.

■ V Sovjetski zvezni so nameravali 18. obletnico prvega človekovega poleta v vesolje proslaviti s spojitoj pred dnevi izstreljenje vesoljske ladje Sojuz 33 z vesoljsko postajo Saljut 6. V vesoljski ladji je bil poleg ruskega pilota še bolgarski pilot Ivanov, ki je prvič poletel v vesolje. Spojitveni manever pa se ni posrečil in tako sta bila vesoljca prisiljena vrneti se na Zemljo.

■ V Iranu je v znak protesta zoper samovoljnost revolucionarnih muslimanskih odborov, ki izrekajo smrtne odsude mimo rednih sodišč, odstopil zunanjji minister Karim Sanjabi. Do nedelje 15. aprila je bilo izvršenih 137 smrtnih odsudb; med njimi je 27 generalov iranske vojske. Boljši časi pa se obetajo komunistični partiji sovjetske usmeritve »Tudehu«. Njen tajnik Noreddin Kianuri se je mogel vrniti po 24 letih izgnanstva v Teheran.

■ V Iranu je v znak protesta zoper samovoljnost revolucionarnih muslimanskih odborov, ki izrekajo smrtne odsude mimo rednih sodišč, odstopil zunanjji minister Karim Sanjabi. Do nedelje 15. aprila je bilo izvršenih 137 smrtnih odsudb; med njimi je 27 generalov iranske vojske. Boljši časi pa se obetajo komunistični partiji sovjetske usmeritve »Tudehu«. Njen tajnik Noreddin Kianuri se je mogel vrniti po 24 letih izgnanstva v Teheran.

■ Po osmih letih krvave diktature bivšega narednika britanske vojske, kasneje samozvanega »feldmaršala« Ida Amina Daada je srednjearfška država Uganda zopet svobodno zadihalna. Ob sodelovanju tanzanijskih čet so borce »Nacionalne fronte za osvoboditev Ugande« zasedli glavno mesto Kampalo in nato začeli z zasledovanjem Amina, ki se je umaknil na sever države. Novi predsednik države je postal 66-letni univ. profesor Yusuf Lule.

■ Na cvetno nedeljo so uporniške čete sandinističnega gibanja v Nikaragui zasedle mesto Esteli na severu države, toda vzdrezale so le nekaj dni, kajti Narodna garda je mesto najprej obkotila, nato pa zavezala. Esteli je že pred meseci bilo nekaj časa v rokah sandinistov. Človeške žrtve so številne, tako med sandinisti kot med civilnim prebivalstvom.

Z veselim zadoščenjem spremjam vaša prizadevanja na filozofski fakulteti tržaške univerze, ko se trudite, da bi se ozračje pri študirajoči mladini izražalo v večji odprtosti in upoštevanju, ki naj bi ga kazali zlasti bodoči mladi italijanski izobraževenci do upravičenih zahtev tudi živelični Slovenci. Izrazil bi željo, da bi naš radio ob nedeljah v ponovitvenem programu vedno vključil vsaj del Pirjevevga futranjega almanaha, npr. njegove kritične zapise. Zbirko njegovih »zgodovinskih srljih«

pa naj bi neko izdali v posebni knjigi.

Prav rad se ustavim, kolikor mi čas dopušča, tudi pri oddajah »Danes homo bomo govorili o...«, ki jih pripravlja prof. M. Marver in pri oddajah »Glasbene ustvaritve in njih oblike«, ki jih s toliko razgledevanjem vodi obrazložuje naš mladi strokovnjak Tomaz Simčič. Zanimive so vselej oddaje, ki jih pripravlja neutrudni prof. M. Jevnikar. Omenil sem le bolj oddaje radija, ki jih ujamem v zvezi s poročili ali v zvezi z zaposlitvijo pri mizi ob obedu.

Ob koncu naj izrazim dve želji. »Radinski oder« naj posveti kako lepo uprizorite problemom družine in otroka, saj smo v Letu otroka. Glede oddaje »Vera in načas«, ki je bila klub splošni nejevolji izrinjena iz nedeljske opoldanske ure na sobotni večer, je sedaj slišati, da bi mogla oddaja dobiti mesto v nedeljo po 14. uri. Mnjenja sem, da bi ta čas bolj odgovarjal. Saj v poletnem času te oddaje razen bolnih in starih oseb ob sedanji ura drugi ne morejo poslušati, ker so še pri dnevnem delu.

Jože Jamnik

UTRIP CERKEV

• Latvija ali Letonska je ena treh baltiških držav, ki si jo je Sovjetska zveza podvrgla v času

DESET LET DELA ANSAMBLA TAIMS Z OPČIN

„Naša pesem nosi želje“

Skoraj 150 nastopov, 15 nagrad, pokalov in drugih priznanj ter okoli 20 lastnih besedil in melodij: s takim obračunom obaja desetletnico obstoja narodnozabavni ansambel TAIMS z Opčin, eden najboljših te vrste v vsem zamejstvu.

Ssimatičnost je prva ocena, ki se porodi človeku, ko pomisli na večere, preživete s temi mladimi posredovalci veselih in mehkih popevk. Spontano, z nasmeškom ponujajo občinstvu pesmi o rožah, planinah, morju, ljubezni; nagajive, nežne, prešerne, sanjave; za vsako srce, za vsako razpoloženje. To so pesmi Avsenika, Burnika, Dovžana, Kovačiča in še drugih mojstrov slahke glasbe v narodni noši. Igrajo in pojeno iz duše, tehnično vsako leto popolnejše, harmonično zliti v celoto.

Pot do tega prijetnega rezultata je bila seveda dolga, kot vse, kar je dobro narejeno. Začelo se je pod krovom Finžgarjevega doma, ki je še zdaj domača baza ansambla TAIMS. Ta se je od leta 1969 najprej imenoval Ansambel mladih Opencev, naslednje leto pa je dobil sedanje ime, po začetnicah prvih članov, ki pa so se kasneje delno izmenjali, a so zaradi tradicije ohranili izvirni naziv.

Pobudo za ansambel je dal g. Franc Pohajč, ki vse do danes vsklapa delo te glasbeni skupine. Njegov recept je preprijet: resnično veselje do glasbe, resno delo in disciplina, sloga, vztrajnost in prijateljstvo. Rezultat je potem uspeh, zadoščenje in priljubljenost. Naj mimogrede spomnimo, da je g. Pohajč ustvaril še druge instrumentalne oziroma vokalne skupine. To so »Galebi«, »Mavrica«, »Zvezde«, »Rdeči nagelj« in nazadnje zdaj »Otroški zbor« na Opčinah.

Ansambel TAIMS je doslej nastopil že po večini prosvetnih dvoran v zamejstvu. Igral je na velikih kulturnih prireditvah in na preprostih ljudskih slavljih, včasih za čisto razvedrilo, nemalokdaj pa tudi iz slovenskega ponosa. Sem sodi nedvomno nastop sredi trga v Ukrah leta 1976, ko je prišel s pesmijo podprt boj naših rojakov za slovenski šolski pouk.

Sem sodi tudi nastop na mednarodni

Sedanji člani ansambla TAIMS, ki nosijo slovensko pesem daleč naokrog in tako prispevajo k njenemu zmagovalju

**Nadškof
ALOJZ
MATIJA
ZORN**

(1)

V letosnjem goriškem šematizmu (letopisu) so se ob imenu goriškega nadškofa Alojzija Matija Zorna pojavile razne trditve, ki niso zgodovinsko izpričane in ki ne delajo časti temu »mučencu nadpastirskih dolžnosti«. Zato se je njegov nečak g. Mirko Zorn potrudil, da je iz arhivskih listin in poročil tedanjega časa oriral njegovo življenjsko pot, razmere, v katerih je živel, usodo, ki ga je doletela. Svoj spis je ponudil našemu listu in mi ga bomo v nekaj nadaljevanju objavili. To bomo napravili s tem večjim veseljem, ker do sedaj nimašo kakršega širšega pregleda o delu tega goriškega nadškofa. Razprava ima zato zgodovinsko in dokumentarno važnost. Pričakujemo, da razni zgodovinarji v bo-

doče ne bodo šli mimo nje, kadar bodo pisali o goriškem nadškofu Alojziju M. Zornu, čeprav je delo napisano v slovenščini.

PRVA LETA

Alojzij Matija Zorn se je rodil 13. januarja 1834 pri Mežnarjevih v Prvačini. Kot otrok je bil sila preprost in tovariški. Odlikoval se je v ubogljivosti, pobožnosti in razumnosti. Zato so ga iz ljudske šole poslali v goriško malo semenišče. Tu je z odliko dovršil gimnazijo. Po končani gimnaziji je stopil v goriško bogoslovje. Na svoji rojstni dan je 1857 prejel mašniško posvečenje. Nadarjenega in obetajočega novomašnika je nadškof Gollmayr poslal v višji bogoslovni zavod sv. Avguština na Dunaj, kjer je z odliko dosegel doktorat iz bogoslovja. Kmalu potem ga je cesar Franc Jožef poklical za dvornega kaplana.

Priletni nadškof Gollmayr si je želel go rečih in sposobnih sodelavcev. Zato je 1861 poklical dr. Zorna v Gorico. V njem je videl vzornega, ponižnega, odkritega, prikupega in tenkovestnega ter učenega duhovnika. Zaupal mu je mesto nadškofij-

HRANILNICA IN POSOJILNICA NA OPČINAH

vabi člane na

redni in izredni občni zbor

ki bosta v prvem sklicanju dne 27. aprila ob 9. uri in v drugem sklicanju v nedeljo 29. aprila ob 9. uri v dvorani Finžgarjevega doma, Narodna ulica 89 (zraven Hranilnice in Posojilnice) z naslednjim

DNEVNI REDOM

A) Na rednem občnem zboru:

1. Poročilo upravnega sveta
2. Predložitev in obrazložitev obračuna ter računa dobička in zgube
3. Predložitev in obrazložitev predloga glede delitve dobička
4. Poročilo nadzornega odbora
5. Razprava o poročilih, obračunu ter o predlogu glede delitve dobička
6. Glasovanje za odobritev obračuna in predloga o delitvi dobička
7. Volitve zadružnih organov
8. Določitev nagrade za upravitelje
9. Določitev zneska, ki ga morajo doplačati novi člani ob sprejemu v zadrugo, ter višine aktivnih in pasivnih obrestnih mer
10. Določitev najvišjega zneska posojila, ki se sme dati posameznim prosilcem
11. Slučajnosti

B) Na izrednem občnem zboru:

Spremembe zadružnega statuta

Člani si lahko ogledajo obračun in poročila o obračunu in tudi predloge za spremembo statuta v tajništvu Hranilnice in Posojilnice.

ZACELI BOMO Z IZREDNIM OBCNIM ZBOROM

„Mladika“ št. 4

Prav za praznik Vstajenja je naše domove obiskala ta številka, tudi sama polna velikonočnega razpoloženja. Uvodno misel »Uteha ali bojanjenje« je ob vstalem Kristusu napisal Tone Bedenčič, Majda Košuta pa je prispevala novelo »Kraška velika noč«. Vinko Beličič je številko popesril s pesmi »Tri pomladne«. Ogleša se tudi »svetovni popotnik« Andrej Kobal; to pot vzaime iz svojih spominov zasaditev slovenskega nagonja v Lincolnovem parku v Chicagou. Naslov spisa je »Velikonočno darilo Chicagu«.

Maks Šah predstavi prvo poslanico pa-peža Janeza Pavla II. »Odrešenik sveta«. Zanimiv je sestavek Pavla Merkuja »Žive besede na naših narodnih«, v katerem obdelava imena praznikov v Terski dolini. V dnevniku Lada Piščanca najdemo to pot spomine na velikonočne počitnice 1936 in še marsikaj drugega iz istega leta. Ivo Jevnikar razloži italijanski volivni zakon za evropski parlament. Bruna Pertot na duhovit način pokramlja o šparglju, tem samotarskem južnjaku. Nekdo, ki se ni podpisal, a je uredništvu znan, daje svoje priporabe o slovenski zastavi. Soglašamo z odgovorom uredništva, da je pisek kritičnih pripomb napačno dojel prejšnji članek o slovenski zastavi in da gre očitno za nesporazum.

Martin Jevnikar je spet plodovit v svojih zapisih in ocenah. Ustavi se pri reviji »Most« in prikaže njeno razvojno pot; nato poroča o pesniški zbirkri Ludvika Ceglarja »Mati, domovina, Bog« in o krajepisnem slovarju Giovannija Fraua-a (Dizionario toponomastico), o čemer smo tudi mi pisali v velikonočni številki. Maks Šah upravičeno v oceni spominov Leopolda Jurce »Moja leta v Istri pod fašizmom« zavrne ozkorčno in nestrnpo pisanje časnika Bogdana Pogačnika v ljubljanskem Delu, češ da Jurca preveč enostransko naglaša, da so bili v času fašističnega preganjanja duhovniki edini ljudski bračni in da je bila fašistična roka v odnosu do duhovnikov veliko manj brutalna kod do drugih, laičnih, levičarskih ali celo partizanskih nasprotnikov. Trditve, ki so iz trezne.

Zanimiv je pregled znanstvene periodike na Slovenskem. V kroniki je med drugim poročilo o podelitvi nagrade iz Černetovega sklada, o ženskem zboru »Collegium musicum« iz Beograda (Tomaž Simčič) ter o ponedeljkovih večerih DSI. »Pod črto« najdemo kritične pripombe o megleni demokraciji tržaške DC in o vedno se ponavljajočih trditvah ob tragični smrti Stanka Vuka in njegove žene, ki jih Primorski dnevnik, čeprav nimá dokazov, pripisuje »nazadnjaškim silam, ki so pod kranko krščanstva skrivale svoje izdajalsko početje«, ko bi bile te sile tudi lahko iz vrst nekdanske OF, ki ji je krščanski socialist Stanko Vuk zaradi lastnih pogledov bil na poti. Se na pismo želimo opozoriti, v katerem se S. M. pritožuje nad ravnanjem milicičnika onstran meje. In končno »Čuk na obelisku« je to pot kreplko ogrizel tiste v matični domovini, ki nekaterih krajevnih imen kar ne morejo prebaviti, ker ne dišijo po »naprednosti«.

Skratka: vsa številka je izredno zanimiva in je prav, da se jo prebere od prve do zadnje strani, pa se ustavi povrhu še na platnicah. - ej

■ V kraju Thiene bližu Vicenze so trije mlađi ljudje, dva moška in eno dekle postali žrtev eksplozije, ko so v zasebnem stanovanju pripravljali peklenski stroj. Vsi trije so pripadali skrajno levičarski skupini »Autonomia operaia«.

učitelj v Prvačini, pa tudi eden od bratov (Ambrož ali Janez?) ter dva nečaka. Ob nadškofovskem sedežu je v koru stal cesarski namestnik v Trstu baron De Pretis, na tribuni pa francoski grof Henrik de Charbord s svojimi vitezi. Zvezčer je bil v palaci grofov Coronini »na Cingrofu sprejem v čast novemu škofu; udeležila se ga je vsa aristokracija s cesarskim namestnikom na čelu. Bil je tam tudi glavar Pajer, baron Hechbach, župan dr. Maurovich in poreški predstavniki. Čestitke je novemu škofu izrazil predsednik italijanskega katoliškega krožka Dolici, nato sta govorila msgr. Karel Valussi v italijanščini in prof. Andrej Marušič v slovenščini.

Nadškof Gollmayr se je rad poslužil novoposvečenega Zorna, da je hodil birmovat po deželi. V nedeljo 28. januarja 1883 mu je Gradež pripravil veličasten sprejem. Birmal je takrat 450 otrok. Na enak način so ga potem še počastili v Ronkah, na Barbani, v Ogleju in drugod. Posebno se je odrezala njegova rojstna vas Prvačina ob zahvalni maši 31. januarja 1883.

(Drugič naprej)

Nabrežina

Ignacij Marc nas je v 75. letu starosti nemadoma zapustil, zlomljen od srčne kapi v zgodnjih urah 10. aprila v domači hiši v Sesljanu. Prva misel ob tej novici je bila: Škoda ga je bilo! To se je tudi izkazalo ob veliki udeležbi pri pogrebu na sam veliki četrtek, pri katerem je sodeloval moški zbor Fantje izpod Grmade z drugimi pevci, trije duhovniki, zastopniki slovenskih ustanov in politične osebnosti. V cerkvi se mu je zahvalil tudi dr. Harez in imenu SSŠ ter predstavnik Dobrodelnega društva za neutrudno delo poletnih kolonij v korist mladine. Domačim in sorodnikom izrekamo naše iskreno sožalje ob izgubi tako dobrega družinskega člena, ki naj prejme zasluzeno plačilo pri Bogu, nam pa naj sveti njegov plemeniti zgled.

Velikonočni prazniki so nas razveselili z lepim vremenom in pomladanskim brstenjem ter cvetjem, pa tudi z lepo mladinsko šolsko mašo (z nagradami za pihalne) ter z veliko udeležbo pri obredih velikega tedna. Zlasti mogočna je bila velikonočna procesija po maši v soboto, ko smo vstalega Kristusa počastili na glavnem trgu s petjem mešanega zobra, z domačo godbo in ubranim pritrkovanjem ter dolgo vrsto vernikov s svečami. Posebno krščansko veselje smo doživeli ob darežljivih vernikih, ki prinašajo lepe vsote denarja za revne, lačne, gobavce in poliomielistične v afriški škofiji Bouaké.

TKB zavrnili prošnje za novo poslovalnico Tržaška kreditna banka (TKB) je pred časom vložila prošnjo za odprtje več poslovalnic v naši deželi, med drugim tudi za novo poslovalnico v Celovcu. TKB je stopil v 30-letnico svojega izhajanja. Namenjen je družinskemu branju in ima poleg leposlovnih sestavkov, pesmi, tudi praktične nasvete in vzgojne misli. Uredniška sestava mesečnika se je gleda na številke pred nekaj leti zelo izboljšala.

Najzanimivejši spis, ki ga mesečnik sedaj objavlja, je poljudno pisana, toda strokovno temeljita obravnavna življenja in dela celovške škofke Valentina Wiery. Priredila jo je s. dr. Mihaela Klun. Obravnavava nam nudi jasno sliko o vplivu liberalizma na Koroško v drugi polovici prejšnjega stoletja. V takem vzdružju je deloval krški škof Wiery, ki je osebno poučeval slovenske bogoslovce, bil Slovencem zelo naklonjen in je tudi rešil Družbo sv. Mohorja propada v prvem desetletju njenega obstoja.

V isti številki je tudi poročilo o visokošolskem domu »Korotan« na Dunaju, čigar postavitev je izvedel p. Ivan Tomažič. Dom pripada Mohorjevi družbi v Celovcu. V tej zvezki bi bilo treba opozoriti tudi na odlično razpravo o sv. Modestu, ki jo je v nemškem jeziku v 6. številki »Glava Korotana« objavil Erich Körner. Razprava je vredna prevoda v slovenščino in bi poživila češčenje tega misijonskega škofa med Karantanci. Delovanje sv. Modesta je mogče staviti, kar zadeva krščansko in duhovno kulturo, povsem na raven svetih bratov Cirila in Metoda. Škof Wiery je po sv. Modestu imenoval npr. podporno ustanovo za bolne duhovnike.

nanjih nastopov in želel biti neznan, puščen ob strani, da se je mogel bolj posvetiti premišljevanju, molitvi, poučevanju in vzgoji mladih bogoslovcev.

POREŠKO-PULJSKI ŠKOF

Leta 1882 je umrl tržaško-koprski škof Legat. Na njegovo mesto je prišel iz Portoroža msgr. Glavina. Na izpraznjeni poreški sedež je cesar 21. avgusta 1882 papež predlagal dr. Zorna. Leon XIII. je predlog sprejel 25. avgusta 1882. Semeniški ravnatelj Zorn, ki se je v svoji skromnosti vedno branil odgovornih mest, je bil naravnost prepaden, ko je to zvedel in je prestrašno izjavil, da ni sposoben za pretežko škofovsko službo, breme, »ki bi se ga ustrašili celo angeli«. Vendar se je moral ukloniti volji višjih.

Zopet je bilo na praznik presv. Jezusovega Imena 14. januarja 1883, ko je prejel v goriški stolnici škofovsko posvečenje. Posvetil ga je nadškof Gollmayr, sopsvečevalca pa sta bila tržaški škof Glavina in krški škof Feretič. Jokaj je bil pri obredu prisoten njegov oče Anton, dolgoletni

tržaške novice

